

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАЛІНІВСЬКИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ**

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПРАКТИЧНЕ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ**

Розглянуто та схвалено педагогічною радою
Калинівського технологічного фахового коледжу
протокол № 7 від 15 грудня 2021 року

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПРАКТИЧНЕ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ Калинівського технологічного фахового коледжу

1. Мета і завдання практичного навчання

1.1. Метою практичного навчання здобувачів освіти фахового коледжу є узагальнення набутих теоретичних і практичних знань, одержання професійних навичок і умінь, що формують фахівців відповідно до освітньо-професійного ступеня та сприяють поліпшенню якості підготовки фахових молодших бакалаврів. Завданням практичного навчання є:

1) підготовка фахівців, які спроможні вирішувати виробничі завдання в сучасних ринкових умовах і володіти прийомами і методами, що є складовими новітніх технологій;

2) набуття навичок:

- *прийняття самостійних рішень, виходячи із конкретної виробничої ситуації;*

- *впровадження у виробництво прогресивних технологій та результатів наукових досліджень;*

- *співпраці з трудовим колективом;*

- *відповідної робітничої професії.*

1.2. Практичне навчання студентів передбачає безперервність і послідовність його проведення протягом навчання, що сприяє закріпленню відповідних компетентностей у майбутніх фахових молодших бакалаврів.

2. Складові практичного навчання

Практичне навчання складається з лабораторних і практичних занять, навчальних і виробничих практик студентів.

Лабораторне заняття - здобувачі освіти під керівництвом викладача особисто проводять натурні або імітаційні експерименти чи досліди для практичного підтвердження окремих теоретичних положень навчальної дисципліни, набувають практичних навичок роботи з лабораторним устаткуванням, обладнанням, обчислювальною технікою, вимірювальною апаратурою, методикою досліджень.

Практичне заняття - форма навчального заняття, під час якого викладач організує детальний розгляд здобувачами освіти окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом відповідно сформульованих завдань.

Навчальні практики проводяться згідно з робочим навчальним планом спеціальностей, графіком навчального процесу в навчальних кабінетах, лабораторіях, майстернях, а також провідних підприємствах, в організаціях та установах, що відповідають вимогам освітньо-професійних програм підготовки фахових молодших бакалаврів.

Завданням практик є ознайомлення студентів зі специфікою наряду та спеціальності, формування компетентностей згідно з вимогами освітньо-професійних характеристик, в окремих випадках - оволодіння робітничою професією. Керівництво практикою забезпечують педагогічні працівники фахового коледжу, які відповідно до наказу директора забезпечують виконання навчальної програми практики та надають допомогу студентам.

Зміст, форми, тривалість, терміни проведення навчальної практики визначаються навчальним планом, програмою практики та графіком навчального процесу.

Виробничі практики (*технологічна, переддипломна*) проводяться на старших курсах. Завданням таких практик є розширення, поглиблення та закріплення знань, які здобувачі освіти отримують під час вивчення циклу спеціальних дисциплін та формування вмінь практичного застосування цих знань в умовах виробництва, набуття і вдосконалення професійної майстерності, а також збір фактичного матеріалу для виконання курсових робіт, щоденників-звітів практики. Ці види практик проводять у навчально-виробничих лабораторіях, на базах практики (підприємствах, організаціях, установах) на підставі укладених договорів. Керівництво практикою забезпечують досвідчені викладачі предметних комісій фахового коледжу та безпосередні керівники призначені базами практики.

Переддипломна виробнича практика є заключним етапом практичного навчання. Її проводять на випускному курсі для узагальнення і вдосконалення здобутих знань, практичних умінь і навичок, оволодіння професійним досвідом і готовністю до самостійної трудової діяльності.

2. Бази практики

3.1 Базами практичного навчання здобувачів освіти фахового коледжу є навчальні кабінети, лабораторії, майстерні де проводяться лабораторні й практичні заняття, навчальні, технологічні практики. Виробнича практика проводиться на базах практики (підприємствах, організаціях, установах), які відповідають вимогам навчальної програми практики. За наявності державних замовлень на підготовку спеціалістів перелік баз практики надає орган, який формує замовлення на спеціалістів. Під час підготовки спеціалістів за цільовими договорами з підприємствами, організаціями, установами бази практики передбачаються у цих договорах. У випадку, коли підготовка спеціалістів здійснюється за замовленням фізичних осіб, бази практики забезпечують ці особи (з урахуванням всіх вимог наскрізної навчальної програми та цього Положення) або фаховий коледж, що визначається умовами договору (контракту) на підготовку спеціаліста.

3.2 Студенти можуть самостійно з дозволу навчального закладу підбирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для використання з наступним укладанням договору між фаховим коледжем та базою практики.

3.3 З базами практики (підприємствами, організаціями, установами будь-яких форм власності) фаховий коледж завчасно укладає договори на її проведення за встановленою формою, тривалість дії договору погоджується сторонами. Вона може визначатися на період конкретного виду практики, або до п'яти років. За наявності договорів (контрактів) на навчання студентів питання бази практики окремим договором можуть не укладатися.

3. Організаційне забезпечення практичного навчання

4.1 Організаційне забезпечення лабораторних (практичних) занять

Лабораторні (практичні) заняття з дисциплін циклу професійної і практичної підготовки проводяться у спеціально обладнаних навчальних кабінетах і лабораторіях, затверджених наказом директора. Відповідальними за організацію і проведення лабораторних (практичних) занять у фаховому коледжі є відповідні відділення, циклові комісії та викладачі.

Викладач що проводить лабораторні (практичні) заняття:

- знайомить студентів з порядком проведення занять і безпекою праці;
- знайомить із системою звітності (оформлення робочого зошита, виконання індивідуального завдання тощо);
- забезпечує виконання програми лабораторних (практичних) занять;
- надає студентам необхідні методичні вказівки, інструкції;
- пояснює зміст, порядок виконання лабораторних (практичних) завдань;
- підбиває підсумки заняття.

Здобувач освіти фахового коледжу зобов'язаний:

- прибути на місце заняття до початку його проведення;
- мати відповідний спецодяг;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою;
- знати і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії;
- оформити робочий зошит та здати викладачу;
- відповідати за результати виконаної роботи, порушення правил охорони праці та техніки безпеки.

4.2 Організаційне забезпечення практик студентів

Відповідальність за організацію, проведення і контроль практики покладено на директора фахового коледжу.

Навчально-методичне керівництво і виконання програм практик забезпечують відповідні циклові комісії фахового коледжу.

Загальну організацію практики та контроль за її проведенням здійснює завідувач навчально-виробничої практики.

До керівництва практикою студентів залучаються досвідчені викладачі циклових комісій, представники адміністрації, майстри виробничого навчання, які брали безпосередню участь у навчальному процесі.

Керівник практики від фахового коледжу:

- перед початком практики контролює підготовленість бази практики та вживає відповідних заходів;

- проводить інструктаж з техніки безпеки, інструктаж про порядок проходження практики, надає студентам-практикантам необхідні документи (направлення, програми, щоденник-звіт, календарний план, індивідуальне завдання, методичні рекомендації та інше);

- повідомляє студентам про систему звітності з практики, порядок оформлення документації;

- у тісному контакті з керівником практики забезпечує високу якість її проходження згідно з програмою;

- контролює забезпечення нормальних умов праці і побуту студентів та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки;

- контролює виконання студентами-практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку, веде контроль за відвідуванням студентами бази практики;

- приймає залік з практики;

- подає завідувачу навчально-виробничої практики письмовий звіт із зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення практики студентів.

Розподіл здобувачів освіти на практику проводиться фаховим коледжем з урахуванням замовлень на підготовку спеціалістів, і їх майбутнього місця роботи після закінчення навчання.

Для студентів, які навчаються без відриву від виробництва, фаховий коледж передбачає проведення практик у терміни згідно з навчальним планом.

Бази практик в особі їх перших керівників разом з навчальним закладом несуть відповідальність за організацію, якість і результати практики студентів.

Обов'язки безпосередніх керівників, призначених базами практики, зазначаються в окремих розділах договорів на проведення практики.

За наявності вакантних місць студенти можуть бути зараховані на штатні посади, якщо робота на них відповідає вимогам програми практики. При цьому, не менше 50 відсотків часу відведено на загальнопрофесійну підготовку за програмою практики.

Студенти фахового коледжу під час проходження практики зобов'язані:

- до початку практики одержати від керівника практики інструктаж про порядок проходження практики, правила техніки безпеки і консультації щодо оформлення усіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;
- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- нести відповідальність за виконання завдань практики;
- своєчасно здати щоденник-звіт та захистити звіт за результатами практики.

4. Методичне забезпечення практичного навчання

Проведення усіх видів практичного навчання здійснюється відповідно до навчальних планів та графіків навчального процесу з кожної спеціальності.

Методичним забезпеченням практики студентів фахового коледжу є:

- наскрізні навчальні програми практики;
- робочі програми практики;
- щоденник-звіт;
- наказ директора коледжу;
- положення про практичне навчання.

Відповідальність за наявність методичного забезпечення практичного навчання та його якість несуть викладачі та відповідні циклові комісії.

2. Підбиття підсумків практики

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуальних завдань. Форма звітності студента за виробничу практику - це подання письмового щоденника-звіту, підписаного і оціненого керівником практики. Звіт повинен містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики, мати розділи з охорони праці, висновки, пропозиції та інші пункти. Оформлюють щоденник-звіт за єдиними вимогами, які встановлені навчальним закладом, і подають керівнику практики від навчального закладу впродовж перших трьох днів після закінчення виробничої практики.

Звіт з практики студент захищає (з диференційованою оцінкою) перед комісією, призначеною наказом директора. Оцінку за практику вносять у заліково-екзаменаційну відомість та залікову книжку і враховують під час визначення розміру стипендії.

Студенту, який не виконав програму практики частково або повністю з поважних причин, термін виконання переносять наказом директора на інший період із збереженням стипендії.

Студента, який не виконав програми практики повністю або частково без поважних причин і неатестований за її результатами, відраховують. Навчальний заклад надає можливість пройти практику повторно через рік. За цей період студент повинен подати в навчальний заклад позитивну характеристику з місця роботи за фахом.

За результатами практики викладач-керівник практики готує звіт з підбиття підсумків практики.

Підсумки практики обговорюють на засіданнях циклових комісій, а загальні підсумки підбивають на засіданнях педагогічної ради не менше одного разу протягом навчального року.

3. Матеріальне забезпечення практики

Джерела фінансування практики студентів фахового коледжу визначені формою замовлення на спеціалістів.

Оплата праці керівника практики навчального закладу здійснюється за рахунок коштів фахового коледжу, передбачених кошторисом на практику за нормативами погодинної оплати з розрахунку 1 година на одного студента на один тиждень. (Наказ МОН №686 від 18.06.2021)

Під час практики з виплатою заробітної плати за студентами зберігається право на одержання стипендії за результатами підсумкового контролю.

Студентам останніх курсів фахового коледжу, які навчаються без відриву від виробництва і направляються для проходження практики, керівники підприємств надають додаткову місячну відпустку без збереження заробітної плати на підставі довідки фахового коледжу про термін практики.

Оплата відряджень студентам та викладачам - керівникам практики здійснюється згідно з чинним законодавством.

Терміни і затрати часу на керівництво практикою, а також інші організаційні питання практики, не обумовлені в цьому Положенні, устанавлюються самостійно навчальним закладом відповідно до навчальних планів та фінансування.